

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'EDUCACIÓ I AL LLEURE

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 2 de juny de 2022, la ciutadana, conjuntament amb altres famílies de l'Escola dels Encants, va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava la situació següent:

- Greuge en l'educació dels seus infants, que han acabat la primària a l'Escola dels Encants, però no disposen d'una plaça a l'Institut Angeleta Ferrer, que és amb el qual comparteixen continuïtat pedagògica i el que van reivindicar que es construís.
- Només tenen dos instituts adscrits i ho consideren una falta d'equitat respecte a altres escoles de l'entorn. La ciutadana exposa que l'altre institut adscrit, el Fort Pius, no garanteix la continuïtat educativa, donat que les escoles no comparteixen projectes educatius malgrat la informació que se'ls ha facilitat i que han pogut comprovar.
- Aquest fet es va veure agreujat pel curs 2022-2023, donat que els alumnes de sisè de primària d'aquesta escola s'han incrementat, ja que, excepcionalment, hi ha una línia més (de les dues línies habituals), cosa que va fer que hi hagués més alumnes (75) que optessin per l'Institut Angeleta.
- A més, l'oferta de places inicial es va veure modificada una vegada feta la preinscripció, cosa que no consideren adequada.
- Moltes d'aquestes famílies van optar per un altre institut no adscrit, l'Institut Maria Espinalt, on altres anys disposaven de plaça tots els alumnes en primera opció, però aquest any s'ha incrementat la seva demanda.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Consorci d'Educació de Barcelona** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 28 de juny de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 22 de febrer de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

1. Criteris d'adscripció dels centres educatius

Des del 2018, el Consorci d'Educació està reformulant els criteris d'adscripció dels centres educatius en el pas de primària a secundària.

Aquests criteris són molt coneguts per la comunitat educativa i es basen en la distribució equilibrada de l'alumnat, la creació de centres equivalents, que evitin la segregació escolar i que estiguin a la mateixa zona educativa.

L'Institut Angeleta Ferrer i l'Institut Fort Pius, situats a la zona educativa 02, comparteixen quatre escoles adscrites: Escola Ramon Llull, Escola dels Encants, Escola Tabor i Escola Fort Pienc. A més, l'Institut Fort Pius també té adscrita l'Escola Carlit, però només fins a la preinscripció del curs 23-24.

L'oferta dels dos instituts, amb projectes propis, donen resposta a la demanda potencial dels alumnes de sisè de les diferents escoles adscrites i garanteixen la continuïtat primària-secundària entre els centres públics.

2. Continuïtat educativa

Les coordinacions primària-secundària són les principals plataformes per garantir la continuïtat educativa, que es fan més intenses quan l'alumnat d'una escola passa a l'institut. Les direccions dels centres, les coordinacions d'etapa i les tutories són les eines principals de relació entre els centres.

Cal destacar que el curs 22-23, l'Institut Fort Pius va engegar el projecte "Magnet" que té previst potenciar encara més el projecte propi de l'institut i la seva relació amb l'entorn.

3. Distribució de l'alumnat de l'Escola dels Encants

Els alumnes de l'Escola dels Encants que han sol·licitat plaça a l'Institut Angeleta Ferrer són 46. Els alumnes de l'Escola dels encants que han sol·licitat plaça a l'Institut Fort Pius són 1.

Els alumnes provinents de l'Escola dels Encants i que tenen plaça a l'Institut Angeleta Ferrer són 42. Els alumnes provinents de l'Escola dels Encants i que tenen plaça a l'Institut Fort Pius són 6.

CONSIDERACIONS

A causa d'un error material en la tramitació de la informació, hi ha hagut un retard en la recepció de la informació que era del 6 de juliol de 2022, però que ha trigat més de vuit mesos a ser rebuda a la Sindicatura de Greuges de Barcelona.

1. Dret a l'educació i abast del dret a escollir un centre educatiu

El dret a l'educació, universal i gratuïta, està reconegut a la Constitució espanyola a l'article 27, que estableix el dret a l'educació en condicions d'igualtat. De manera més específica, la Llei orgànica 8/1985, que regula el dret a l'educació, declara l'educació com a servei públic essencial. Posteriorment, la Llei orgànica 2/2006 d'educació (modificada recentment per la Llei orgànica 3/2020) incorpora la universalitat i l'equitat com a principis bàsics del dret a l'educació. En l'àmbit autonòmic, l'article 4 de la Llei 12/2009 d'educació estableix que tothom té dret a accedir en condicions d'igualtat al sistema educatiu.

El **dret a l'elecció de centre** també està reconegut per la normativa vigent, **però en el marc de l'oferta educativa**. És a dir, la legislació consagra **el dret de les famílies a expressar les seves preferències** en relació amb els centres educatius existents durant el procés d'admissió. Aquestes preferències han de ser tingudes en compte per l'administració educativa.

De la formulació d'aquest dret, per tant, no es desprèn que hi hagi una garantia de poder escolaritzar els fills i les filles de les famílies en els centres educatius que escullin.

El que sí que **és exigible és poder accedir a serveis d'educació de qualitat i en condicions d'igualtat, concretament pel que fa als ensenyaments obligatoris i als declarats gratuïts.**

2. Els itineraris escolars: l'adscripció entre els centres de primària i secundària

Pel que fa a l'adscripció entre els centres de primària i els centres on s'imparteix la secundària, l'article 31 del Decret 11/2021 sobre la programació de l'oferta educativa i el procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya estableix els criteris d'adscripció entre centres de primària i secundària.

Es preveu l'adscripció a un o més centres, sempre que estiguin sufragats amb fons públics, dins el mateix municipi o zona educativa. Aquesta adscripció s'ha de fer prenent en consideració diversos elements que s'enumeren a continuació:

- la disponibilitat de places del centre o centres receptors
- la programació de l'oferta de llocs escolars
- la proximitat dels centres
- l'impacte de les adscripcions en l'escolarització equilibrada de l'alumnat
- els objectius dels projectes educatius respectius

L'article 32 del Decret recull **l'obligació de garantir una plaça al centre adscrit o en un dels centres adscrits, si hi ha una adscripció a més d'un centre.**

Igualment, però, cal remarcar que la **continuitat escolar cada vegada es considera més un element integrador que facilita l'aprenentatge**. Per això, actualment, el Departament d'Educació està promovent la creació d'instituts escola, tant a la ciutat de Barcelona com a la resta del territori, com a model integrat d'escolarització de 3 a 16 anys, d'acord amb els eixos següents:

- continuïtat formativa
- seguiment evolutiu de l'alumnat
- convivència d'infants i adolescents
- metodologies d'aprenentatge globalitzat
- versatilitat, polivalència i globalització de la didàctica docent
- lideratge marcadament pedagògic

De les dades aportades a aquesta Sindicatura, constatem que l'Institut Angeleta Ferrer és l'institut de referència. És on majoritàriament sol·licita plaça l'alumnat de l'Escola dels Encants i on ha estat inscrit el 91% que ho va sol·licitar (42 de 46 sol·licituds).

Per altra banda, el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) informa de les línies de treball pel que fa al model d'adscripcions a la ciutat, que estan encaminades perquè les escoles disposin de dos instituts de referència i on la coordinació dels centres fomenti la continuïtat educativa. Com ha informat el CEB a aquesta Sindicatura en altres ocasions, la implementació a la ciutat de Barcelona d'un nou model d'adscripcions ha de servir per treballar amb més profunditat el pas de primària a secundària i garantir la continuïtat i la distribució equilibrada de l'alumnat.

Pel que fa a la modificació de l'oferta inicial, es troba prevista en el mateix Decret 11/2021, de 16 de febrer, i permet modificar **la reserva de places per a alumnes amb necessitats educatives especials (NEE)** en tots o en alguns dels centres d'una mateixa zona educativa en funció del nombre d'alumnes amb necessitats educatives especials que hi hagi. Així, doncs, l'actuació del Consorci d'Educació en variar les places ordinàries i les places per a NEE en aquest institut respecta la normativa aplicable i té com a finalitat l'equitat del sistema educatiu per lluitar contra la segregació escolar.

DECISIÓ

D'acord amb les disposicions de l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Un cop considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Consorci respecta els criteris legals pel que fa a les adscripcions dels centres de primària a secundària a la ciutat de Barcelona.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.